

FORSVARSAKADEMIET

December 2025

Uddannelsesordning

Grundlæggende Sergent-uddannelse i Flyvevåbnet

INDHOLD

INDLEDNING	3
UDDANNELSENS FORMÅL	3
UDDANNELSENS MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE	3
UDDANNELSENS TITEL	5
ADGANGSKRAV OG FORUDSÆTNINGER.....	5
UNDERVISNINGS- OG ARBEJDSFORMER.....	5
UDDANNELSENS STRUKTUR OG OPBYGNING.....	6
EVALUERING	8
PRØVER OG BEDØMMELSER.....	9
BEVIS	10
MERIT	11
ØVRIGE BEMÆRKNINGER.....	11
RETS- OG FORVALTNINGSGRUNDLAG	11
MODULBESKRIVELSER	13
MODUL: INTRUKTØRVIRKE	13
MODUL: LEDELSESTEORI OG PROBLEMLØSNING	15
MODUL: GRUNDLÆGGENDE KAMPEKSERCITS.....	18
MODUL: KRISELEDELSE	20
MODUL: ENHEDSOPERATIONER.....	22
MODUL: MILITÆR JURA OG HUMANITÆR FOLKERET	25
MODUL: IDRÆT	27
MODUL: TJENESTEGRENSUDDANNELSE.....	28

INDLEDNING

Denne uddannelsesordning er gældende for den Grundlæggende Sergentuddannelse i Flyvevåbnet, der er en professionsrettet og praksisnær uddannelse.

Uddannelsen er beskrevet på niveau 4 jf. kvalifikationsrammen for Livslang Læring.

Uddannelsen er målrettet uddannelse af værnepligtige og stampersonel til sergent i Flyvevåbnet. For stampersonel gennemføres alene sergentuddannelsen, idet de tiltræder uddannelsen fra egen tjenestegren, og derfor har denne.

Uddannelsen udbydes af Forsvarsakademiet, og gennemføres ved Flyvevåbnets Sergentskole i Karup samt ved Flyvevåbnets Wings.

Uddannelsen danner det faglige og ledelsesmæssige fundament for sergentens virke som instruktør, fører og leder i Flyvevåbnet. Uddannelsen giver endvidere forudsætningerne for videre uddannelse inden for sergent- og officersgruppen.

Uddannelsesordningen er gældende fra 1. februar 2026.

UDDANNELSENS FORMÅL

Formålet med den Grundlæggende Sergentuddannelse til Flyvevåbnet er at bibringe sergentsergenteleven viden, færdigheder og kompetencer til at kunne virke som leder og taktisk fører for en gruppe/et hold i Flyvevåbnet i fred, krise og krig samt at virke som instruktør inden for eget tjenesteområde.

UDDANNELSENS MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE

Efter endt uddannelse skal sergentsergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Skal have viden om begreber, principper og processer inden for læring og uddannelse, inden for eget tjenesteområde og egen taktiske enhed.
- Skal have viden om begreber, principper og processer inden for føring, inden for eget tjenesteområde og egen taktiske enhed, herunder i henhold til krigens love og humanitær folkeret.
- Skal have viden om begreber, principper og processer inden for eget tjenestegrens- eller funktionsspecifikke område på relevant enhedsniveau.
- Skal have forståelse af eget ledelsesvirke samt sammenhænge mellem førings- og ledelsesmæssige udfordringer til underlagt personel.
- Skal have forståelse af det fysiske og psykiske arbejdsmiljø samt stresshåndtering og gruppepsykologi i en militær kontekst ved daglig tjeneste og indsættelser.
- Skal have forståelse af sammenhænge mellem eget og andre funktionsområder
- Skal have viden om Forsvarets ledelsesgrundlag og Mission Command.
- Skal have forståelse for Forsvarets kompetenceudviklings- og bedømmelsessystem og dets praktiske anvendelse i daglig tjeneste.

- Skal have forståelse for sammenhængen mellem værnets mission, vision og værdier og dets indflydelse på ledelsesvirket.
- Skal have viden om begreber, principper og processer for Force Protection inden for eget tjenesteområde.
- Skal have viden om Flyvevåbnets mission, vision og værdier.

Færdigheder

- Skal, inden for sit tjenesteområde, kunne vælge og anvende relevante uddannelsesmæssige redskaber, kommunikationsmidler og former i sit virke som instruktør.
- Skal, inden for sit tjenesteområde, kunne vælge og anvende relevante ledelsesmæssige redskaber, kommunikationsmidler og former i sit virke som sergent.
- Skal kunne vurdere egne og egen enheds opgaveløsning(er), i forhold til (Commanders Intent) og enhedens definerede mål.
- Skal kunne identificere egen enheds problem- eller udviklingsområder.
- Skal, inden for sit tjenesteområde, kunne vælge og anvende relevante føringsmæssige redskaber, kommunikationsmidler og former i sit virke som taktisk fører på laveste niveau.
- Skal kunne udøve ledelse i relation til forsvarets ledelsesgrundlag, herunder mission command samt efterleve flyvevåbnets værdier; professionalisme, lederskab, fleksibilitet, sammenhold, menneskelighed og effekt (soldat og specialist på samme tid).
- Skal kunne bidrage til udvikling af underlagt personel ved at give input til samtaleleders udviklings- og bedømmelsessamtaler på baggrund af egne observationer og i relation til forsvarets udviklings- og bedømmelsessystem.

Kompetencer

- Skal, i rollen som instruktør, tage ansvar for planlægning, tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering/kontrol af uddannelse af menigt personel i egen taktiske enhed, i samarbejde med enhedens faglærere og nærmeste leder.
- Skal, i rollen som leder og fører, tage ansvar for eget og egen enheds menigt personels, samarbejde, opgavefordeling og opgaveløsningers kvalitet, enten alene, eller sammen med sidestillede kollegaer.
- Skal kunne opsøge muligheder for egen uddannelse og udvikling, inden for rollerne som leder, fører og/eller instruktør.
- I sine personlige egenskaber udviser og efterlever Forsvarets ledelsesgrundlag, Forsvarets professionsidealer samt fokuskompetencer.
- I sit professionelle og institutionelle virke og relationer håndterer og drager fordel fra elementer som ligestilling, køn, kultur, stærke arbejdsfællesskaber og -vilkår mm.

UDDANNELSENS TITEL

Uddannelsens betegnelse på dansk og engelsk er:

- Grundlæggende Sergentuddannelse i Flyvevåbnet.
- Royal Danish Air Force Junior Non-Commissioned Officers Course.

ADGANGSKRAV OG FORUDSÆTNINGER

Følgende forudsætninger gør sig gældende for at kunne blive optaget på Grundlæggende Sergentuddannelse i Flyvevåbnet:

- Gennemført grundlæggende militær uddannelse i Flyvevåbnet, enten med forholdskaraktter "B2, egnet" eller højere eller af egen enhed være vurderet egnet som sergent og indstillet til gennemgang af uddannelsen.
- Kunne opnå relevant sikkerhedsgodkendelse.
- Have bestået optagelsesprøven og vurderet egnet til gennemgang af den grundlæggende sergentuddannelse i forbindelse med den afsluttende kommission.
- På mødedagen kunne bestå Forsvarets basistest.

Hvis ansøgeren ikke lever op til de formelle adgangskrav, kan der foretages en real-kompetencevurdering ved ansøgning.

Der kan gennemføres en individuel vurdering af en ansøgers samlede kompetencer med det formål at give en anerkendelse af ansøgerens samlede viden, færdigheder og kompetencer i forbindelse med optagelse på uddannelsen.

Afgørelsen om optagelse træffes af Studiechefen (jf. FAK-BST 180-16).

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Uddannelsen gennemføres primært som tilstedeværelsesundervisning vekslende mellem teori og praktik. Der kan være enkelte emneområder, hvor gennemførelsen er tilrettelagt som blended learning, selvstudie eller lignende. Derudover suppleres undervisningen med fjernundervisning, hvor dette gavner det samlede læringsudbytte.

Ud over de faglige læringsaktiviteter integreres dannelsen af sergentelevens forståelse af sergentens rolle og position i Flyvevåbnet og Forsvaret samt det medfølgende ansvar som repræsentant for Forsvaret.

Sergentelever kan undervejs i uddannelsen gives forskellige ansvarsområder og opgaver inden for sergentens daglige virke- og tjenesteområde for at udvikle sergentelevens personlige egenskaber og kompetencer evne som fører, leder og instruktør.

Der er under uddannelsen fokus på, at undervisning og læring afspejler og inddrager de aktuelle pædagogiske og læringsmæssige principper for Forsvaret, hvorfor delta-gerorienteret undervisning og ansvar for egen læring indgår som naturlige elementer i uddannelsen.

Uddannelsen gennemføres på dansk.

UDDANNELSENS STRUKTUR OG OPBYGNING

Den Grundlæggende Sergentuddannelse har en samlet varighed af otte måneder.

Sergentuddannelsen gennemføres ved Flyvevåbnets Sergentskole i Karup og er berammet til fem måneder.

I forlængelse heraf gennemføres tre måneders tjenestegrensuddannelse ved Flyvevåbnets Wings.

Sergentuddannelse	Tjenestegrensuddannelse
5 måneder Karup Flyvestation	3 måneder Flyvevåbnets Wings

Forsvarsakademiet har uddannelsesansvaret for den del af den Grundlæggende Sergentuddannelse, der gennemføres ved Flyvevåbnets Sergentskole.

Flyverkommandoen har ansvaret for tjenestegrensuddannelsen, der gennemføres af Flyvevåbnets Wings.

Den Grundlæggende Sergentuddannelses indhold

Herunder beskrives uddannelsens samlede indhold opdelt i sergentuddannelsen og tjenestegrensuddannelsen.

Sergentuddannelsen

Sergentuddannelsens indhold

Uddannelsen er praksisorienteret og de enkelte fag er beskrevet nærmere i uddannelsesordningens modulbeskrivelser. Modulernes formål er:

Instruktørvirke

Modulet sætter sergenteleven i stand til at kunne instruere samt forestå en læringsaktivitet for enkeltmedarbejdere og mindre grupper inden for et fagligt afgrænset område eller forløb.

Ledelsesteori og problemløsning

Modulet sætter sergenteleven i stand til at planlægge, tilrettelægge, gennemføre og evaluere aktiviteter for enkeltmedarbejder og mindre grupper på manuelt og sidestillet niveau under ordnede forhold under efterlevelse af Flyvevåbnets og Forsvarets ledelsesgrundlag.

Herunder sættes sergenteleven i stand til at bidrage til underlagt personels udvikling gennem observation og feedback.

Grundlæggende Kampeksercits

Modulet sætter sergenteleven i stand til at føre mindre grupper eller teams af underlagt personel i kamphandlinger under anvendelse af godkendte standarder og kampeksercits.

Kriseledelse

Modulet sætter sergenteleven i stand til at agere i særlige kritiske situationer, hvor evnen til at træffe beslutninger under pres og realisere disse er af højeste vigtighed.

Derudover gives sergenteleven forudsætninger for at arbejde med robusthedsopbygning ved egen enhed gennem konceptet for Militær Mental Træning (MMT).

Enhedsoperationer

Modulet sætter sergenteleven i stand til at forberede og lede aktiviteter i relation til beskyttelse af faste flyvestationer samt operationer uden for disse i relation til indsættelser i Agile Combat Employment (ACE) operationer, herunder bidrage til enhedens samlede Force Protection indsats.

MILJUR og Humanitær Folkeret

Modulet giver sergenteleven grundlæggende viden om MILJUR og Humanitær folkeret med et særligt fokus på de forhold, som er relevante for mellemledere på laveste funktionsniveau.

Idræt

Modulet understøtter sergentelevens fysiske styrke og udholdenhedsmæssige formåen og højner herved sergentelevens forudsætninger for at gennemføre den øvrige uddannelse.

Tjenestegrensuddannelsen

Tjenestegrensuddannelsen udgøres af ét modul, og opbygger sergentelevens kompetencer og give mulighed for at anvende faglig viden fra uddannelsen til virket som instruktør og fører under den operative tjeneste ved en af Flyvevåbnets enheder.

Uddannelsens tilrettelæggelse

Uddannelsen kan tilrettelægges med en ugentlig uddannelsesbelastning med op til 45 timer. Det dækker egentlige undervisningsaktiviteter, klargøring forud for og vedligeholdelse efter undervisning, administration m.m. I forbindelse med øvelser må der forventes arbejde udover normal arbejdstid, herunder natarbejde, samt i weekender.

Uddannelsen er tilrettelagt som målstyret undervisning. Uddannelsen tilrettelægges endvidere med et udgangsniveau og en progression inden for det fysiske og psykiske belastningsområde, således at akutte og overbelastningsskader minimeres mest muligt.

De enkelte modulers indhold kan gennemføres sideløbende, således at der opnås synergi samt en vekselvirkning og variation i undervisningen. Uddannelsen er tilrettelagt

så det faglige indhold og den enkeltes udvikling foregår progressivt igennem uddannelsen.

Sergentuddannelsens tilrettelæggelse af modulerne fremgår af nedenstående illustration:

	Sergentuddannelsen i Flyvevåbnet 17 uger															
Instruktørvirke																
Ledelsesteori og problemløsning																
Grundlæggende kampeksercits																
Kriseledelse																
Enhedsoperationer																
Militær Jura og humanitær folkeret																
Militær Fysisk Træning																

Sergentuddannelsens første del har fokus på virket som instruktør samt at bibringe sergenteleven viden og færdigheder inden for områderne ledelse og føring.

Anden del har fokus på at bibringe sergenteleven viden, færdigheder og kompetencer på mere specifikke og tekniske områder.

Efter Sergentuddannelsen følger tre måneders Tjenestegrensuddannelse for de værnepligtige sergenter. Tjenestegrensuddannelsen foregår ved Flyvevåbnets Wings og er tilrettelagt som praksisnær uddannelse med praktiklignende elementer, med henblik på at sætte sergenten i stand til at virke i rammen af den konkrete Wing.

På tværs af hele uddannelsen gennemføres idræt og nødvendige funktionelle administrative aktiviteter inkl. udnævnelsesceremoni.

Uddannelsen kræver en væsentlig indsats fra sergenteleven på det mentale og fysiske område. Uddannelsen tilrettelægges derfor sådan, at den progressivt udvikler sergentelevens mentale og fysiske robusthed, ligesom der gennemføres basistest på mødedagen for at tilsikre, at sergentelevens grundlæggende fysiske niveau er tilstrækkeligt.

EVALUERING

Uddannelsen og de enkelte moduler evalueres jf. FAKBST 180-4.

Evalueringer og tilbagemeldinger indgår i den samlede kvalitetssikring af enheds/skolens uddannelser og anvendes til løbende udvikling af samme jf. FAKBST 180-3, FAKBST 180-10, FAKBST 180-17.

PRØVER OG BEDØMMELSER

Læringsudbytte dokumenteres undervejs hovedsageligt ved prøver, der kan bestås ved skriftlige- og praktiske eksamener. Bedømmelsen sker som en individuel bedømmelse eller efter 7-trins skalaen. Enkelte moduler bedømmes ved deltagelse i undervisningsforløb som bestået/ikke bestået. Alle bedømmelser foretages af minimum to bedømmere.

Karaktergivning og censorvirksomhed gennemføres efter Forsvarsakademiets supplerende bestemmelse for eksamen (FAKBST 180-2).

Igennem uddannelsesforløbet foretages løbende helhedsvurderinger af sergenteleven med henblik på at identificere udviklingspunkter og vurdere egnetheden til en kommende ansættelse som sergent i Flyvevåbnet.

Vurderingen understøttes af resultaterne af sergentelevernes honorering af modulerne mål, enkelte tests, prøver, vurderinger og eksamener.

Sergenteleven vil derudover løbende modtage feedback på egne præstationer og udviklingspunkter. Manglende imødekomme afleder en evalueringssamtale.

Såfremt det vurderes, ud fra en samlet betragtning med udgangspunkt i uddannelsens mål for læringsudbytte og FOKUS kompetencer, at en elev ikke besidder de kompetencer eller udviklingspotentialer, som er nødvendige for at leve op til kravene til en sergent efter den samlede gennemgang af uddannelsen, kan det medføre, at sergenteleven på baggrund af en kommission jf. FKOBST FAK.180-6, Bestemmelser om uansøgt afgang fra fuldtidsuddannelser i Forsvaret, må afgang fra uddannelsen. Afgørelse om uansøgt afgang fra uddannelsen sker derfor altid på baggrund af en evalueringsforretning (kommission).

Ved uddannelsens afslutning udarbejder FSGS Personudtalelse (PU) på sergenteleven iht. FPSBST 405-1, Bestemmelse for Forsvarsministeriets kompetence- og bedømmelsessystem (FOKUS). Udtalelsen sendes til sergentelevens stamenhed.

Oversigt over prøver og bedømmelser

Grundlæggende Sergentuddannelse i Flyvevåbnet			
Modul	Prøveform	Bedømmelse	Censur
Instruktørvirke	1 x praktisk prøve	7-trins skala	Intern
Ledelsesteori og problemløsning	1 x skriftlig prøve	7-trins skala	Intern
Grundlæggende kamp-eksercits	1 x praktisk prøve	7-trins skala	Intern

Kriseledelse	Aktiv deltagelse	Bestået/Ikke bestået	Intern
Enhedsoperationer	1 x praktisk prøve	7-trins skala	Intern
MILJUR og Humanitær Folkeret	Tilstedeværelse	Bestået/Ikke bestået	Intern
Idræt	Tilstedeværelse	Bestået/Ikke bestået	Intern

Omprøve

Sergentelever, der ikke består de ordinære prøver med minimum karakteren "02" tilmeldes automatisk til ny prøve. Prøven gennemføres snarest muligt efter den ordinære prøve. Sergenteleverne gives i alt to prøveforsøg. I særlige situationer kan Studiechefen indstille sergenteleven til et tredje, og sidste, prøveforsøg.

Hvis sergenteleven fortsat ikke har opnået karakteren "02" efter forsøgene, kan Studiechefen indstille denne til fornyet gennemgang af uddannelsen på næste hold efter godkendelse af Flyverkommandoen.

I øvrigt henvises til FKOBST FAK.180-6, "Bestemmelse for uansøgt afgang fra Forsvarets leder- og mellemlideruddannelser der gennemføres som fuldtidsstudie".

Klage over prøver

Klagevejledningen er beskrevet i FAK-BST 180.2.

Sergenteleven kan jf. FAKBST 180-2 indgive klage over en prøve, hvis vedkommende mener, at gennemførelsen af prøven eller bedømmelsen ikke har været gennemført korrekt, eller sergenteleven af andre grunde ikke umiddelbart kan acceptere prøveresultatet.

En klage skal jf. FAKBST 180-2 afsnit 21 være skriftligt begrundet og indgives til Forsvarsakademiets studiekontor.

Klagen skal indgives senest to uger efter, at prøveresultatet er meddelt. Fristen løber dog tidligst fra den dato, der er oplyst for meddelelsen af resultatet.

Studiechefen kan dispensere fra ovennævnte klagefrist, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

BEVIS

Til sergentelever, der opfylder beståelseskriterierne, udfærdiges der et uddannelsesbevis for den samlede uddannelse, hvoraf karakter eller bedømmelse for de enkelte moduler fremgår.

Sergentelever der ikke gennemfører hele uddannelsen, kan efter anmodning få udleveret et bevis med de beståede elementer/moduler/fag.

Beviser udfærdiges og udleveres af Flyvevåbnets Sergentskole.

MERIT

Den grundlæggende sergentuddannelse er en unik uddannelse med fokus på kompetenceudvikling inden for det militære vidensfelt.

Det er derfor ikke muligt at søge merit for uddannelsen som helhed.

Afgørelsen om at tildele merit skal altid træffes på baggrund af en faglig vurdering af ækvivalensen og relevansen mellem de berørte uddannelseselementer. Det er et krav, at man er optaget på den uddannelse, hvori man ansøger om at få merit for tidligere beståede uddannelseselementer.

Se endvidere FAKBST 180-16.

ØVRIGE BEMÆRKNINGER

Fravær

Sergenteleven har mødepligt under hele uddannelsen. Lovligt fravær er ved godkendt ansøgning om ekstraordinær tjenestefrihed eller ved sygdom jf. FPSBST 408-17, Bestemmelse om ekstraordinær tjenestefrihed. Ved længere fravær træffer Studiechefen på baggrund af et konkret og individuelt grundlag afgørelse om, hvorvidt sergenteleven kan fortsætte på uddannelsen eller ej. Træffes der afgørelse om afgang fra uddannelsen sker dette iht. FKOBST FAK.180-6, "Bestemmelse for uansøgt afgang fra Forsvarets leder- og mellemlideruddannelser der gennemføres som fuldtidsstudie".

Hvis fravær gør, at sergenteleven ikke kan tildeles bedømmelsen "Bestået" for et modul, der udelukkende bedømmes ved tilstedeværelse, kan Studiechefen på baggrund af en konkret og individuel vurdering træffe afgørelse om, at sergenteleven kan fortsætte på uddannelsen. I så fald gennemføres det manglende modul på et efterfølgende hold og uddannelsesbevis tildeles først herefter.

Afgang fra uddannelsen

Der henvises til FKOBST FAK.180-6, "Bestemmelse for uansøgt afgang fra Forsvarets leder- og mellemlideruddannelser der gennemføres som fuldtidsstudie"

RETS- OG FORVALTNINGSGRUNDLAG

Retsgrundlag

- a. BEK nr. 582 af 24/05/2017 - Bekendtgørelse af lov om Forsvarets formål, opgaver og organisation m.v. § 8.a

Forvaltningsgrundlag

- b. FKOBST FAK.180-6 Bestemmelse for uansøgt afgang fra Forsvarets leder- og mellemlideruddannelser der gennemføres som fuldtidsstudie.

- c. FPSBST 405-1 Bestemmelse for Forsvarsministeriets kompetence- og bedømmelsessystem (FOKUS).
- d. FPSBST 408-17 Bestemmelse om ekstraordinær tjenestefrihed.
- e. FAKBST 180-02 Supplerende bestemmelse for eksamen.
- f. FAKBST 180-03 Bestemmelse om direktiv for uddannelsesstyring.
- g. FAKBST 180-04 Bestemmelse for undervisningsevaluering ved Forsvarsakademiet.
- h. FAKBST 180-07 Eksamenssnyd, procedurer og sanktioner.
- i. FAKBST 180-10 Rammedirektiv for kvalitetssikring og -udvikling af FAK uddannelser.
- j. FAKBST 180-13 Bestemmelse for eksamens- og kursusbeviser.
- k. FAKBST 180-16 Bestemmelse om adgangsgrundlag, meritering og realkompetencevurdering ved Forsvarsministeriets uddannelser.
- l. FAKBST 180-17 Bestemmelse for uddannelsesrapportering
- m. FAKBST 180-22 Bestemmelse for undervisning i operativ folkeret ved Forsvarsakademiet.
- n. FAKBST 180-23 Bestemmelse for specialpædagogisk støtte vedrørende dysleksi ved Forsvarsakademiet.

MODULBESKRIVELSER

MODUL: INTRUKTØRVIRKE

Varighed: 15 dage

FORMÅL

At sergenteleven sættes i stand til at kunne instruere samt forestå en læringsaktivitet for medarbejdere og mindre grupper, inden for et fagligt afgrænset område/eller forløb.

MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE

Efter afslutningen af modulet skal sergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Skal have viden om teoretiske, metodiske og praksisnære områder inden for unge- og voksenlæring.
- Skal have forståelse for planlægning, tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af en læringsaktivitet og en instruktion.
- Skal have viden om didaktiske sammenhænge i uddannelsesmæssig dokumentationsstruktur inden for kvalifikationsrammerne for livslang læring.
- Skal have viden om principper for udarbejdelse og brug af fjernundervisning.

Færdigheder

- Skal kunne vælge og anvende relevante ledelsesmæssige og pædagogiske teorier og metoder til løsning af praksisnære- og undervisningsrelaterede opgaver.
- Skal kunne formidle en læringsaktivitet, med et strukturelt udgangspunkt, i form af en kort instruktion.
- Skal kunne anvende en læringsplan, til at kunne tilrettelægge en undervisningssituation, samt udarbejde en plan for læringsaktiviteten.
- Skal kunne vælge og anvende en læringsaktivitet i relation til den valgte løsning, samt kunne identificere og vurdere egne udviklingsområder efter modtagelse af konstruktiv feedback.
- Skal kunne formidle budskaber hensigtsmæssigt i forbindelse med en læringsaktivitet og en instruks.
- Skal kunne vurdere kvaliteten af egen og andres opgaveløsning.

Kompetencer

- Skal kunne tage ansvar for læringsaktiviteter ud fra relevante pædagogiske læringsteorier og metoder.
- Skal kunne tage ansvar for planlægning, tilrettelæggelse, gennemførelse og evaluering af en læringsaktivitet samt afgivelse af instruktioner til underlagt eller sidestillet personel.

- Skal kunne planlægge og tage ansvar for evaluering og udvikling af egen og andres opgaveløsninger.

INDHOLD

Uddannelsen indeholder følgende underemner:

- Didaktik
- Transfer
- Undervisningsmetoder
- Fjernundervisning
- Feedbackprocesser
- Elevlektioner
- Evalueringsformer
- Refleksion

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Der er under uddannelsen fokus på, at undervisningen og læringen skal inddrage sergenteleven i et miljø, hvor personlig og faglig udvikling kan finde sted. Tilgangen til de definerede mål tager udgangspunkt i den enkelte elevs kompetencer.

Modulet gennemføres ved brugen af en vekselvirkning mellem teori og praksis. Der skal forventes en del forberedelse til de enkelte dage, herunder lektielæsning, udarbejdelse af planer for læringsaktiviteter i forbindelse med elevlektioner, praktisk forberedelse af elevlektioner m.m.

EKSAMEN

Prøveform: Individuel praktisk eksamen

Censur: Intern

Bedømmelse: 7-trin skalaen

Eksamen gennemføres som en elevlektion, hvor sergenteleven tildeles et emne, som denne skal instruere en mindre gruppe sidestillede (elever på modulet) i. sergentelevens skriftlige forberedelse ("didaktiske overblik") samt praktiske gennemførsel indgår i den samlede evaluering.

MODUL: LEDELSESTEORI OG PROBLEMLØSNING

Varighed: 9 dage

FORMÅL

Modulet sætter sergenteleven i stand til at planlægge, tilrettelægge, gennemføre og evaluere aktiviteter for enkeltmedarbejder og mindre grupper på manuelt og sidestillet niveau under ordnede forhold under efterlevelse af Flyvevåbnets og Forsvarets ledelsesgrundlag.

Herunder sættes sergenteleven i stand til at bidrage til underlagt personels udvikling gennem observation og feedback.

MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE

Efter afslutningen af modulet skal sergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Skal have viden om begreber, principper og processer inden for ledelse, der er relevante for virket på sergentniveau.
- Skal have viden om de alsidige funktioner og opgaver, der påhviler en mellemleder i Flyvevåbnet.
- Skal have viden om Forsvarets ledelsesgrundlag, herunder mission command samt Forsvarets kompetenceudviklings- og bedømmelsessystem FOKUS.
- Skal have viden om arbejdsmiljø, organisationskultur og sociale dynamikker og deres betydning for stærke arbejdsfællesskaber.
- Skal have viden om forhold ved tilfælde af krænkende adfærd og være bevidst om sit ansvar overfor ved tilfælde af krænkende adfærd
- Skal have viden om Flyvevåbnets mission, vision og værdier.
- Skal have viden om psykiske diagnoser og kendskab til adfærd der kan indikere en psykisk diagnose, herunder hvordan en sådan adfærd håndteres og vejledes.

Færdigheder

- Skal kunne vælge og anvende relevante redskaber, metoder, teknikker og materialer inden for grundlæggende ledelse.
- I eget arbejdsfelt, kunne identificere problemstillinger samt kunne evaluere på opgaveløsningen med optimering for øje.
- Skal kunne anvende ledelsesfaglig terminologi i kommunikationen med sidestillet og foresat personel.
- Skal kunne give og modtage feedback, herunder identificere udviklingsområder og vurdere kvaliteten af egen og andres opgaveløsning.
- Skal kunne identificere risikofaktorer og iværksætte forebyggende indsatser, der understøtter et stærkt og trygt arbejdsmiljø.

- Skal kunne forebygge og håndtere situationer med risiko for krænkelse.
- Skal kunne udøve ledelse i relation til Forsvarets ledelsesgrundlag, herunder mission command samt efterleve Flyvevåbnets værdier; professionalisme, lederskab, fleksibilitet, sammenhold, menneskelighed og effekt (soldat og specialist på samme tid).
- Skal kunne bidrage til udvikling af underlagt personel ved at give input til samtaleleders udviklings- og bedømmelsessamtaler på baggrund af egne observationer og i relation til Forsvarets udviklings- og bedømmelsessystem.

Kompetencer

- Skal kunne tage ansvar for arbejdsprocesser i normalt forudsigelige arbejdsituationer.
- Skal kunne planlægge og tage ansvar for egne og fælles arbejdsprocesser og resultater.
- Skal kunne tage ansvar for at skabe og vedligeholde stærke arbejdsfællesskaber, der understøtter Forsvarets opgaveløsning.
- Skal kunne opsøge videreuddannelse og faglig udvikling.

INDHOLD

Uddannelsen indeholder følgende underemner:

- Mission, vision og værdier
- Kompetenceudvikling
- Ledelsesgrundlag
- Mission Command
- Motivationsteori
- Kommunikationsteori
- Konflikthåndtering
- Planlægningsværktøjer
- Praktisk ledervirke
- Ledelsesteorier og værktøjer
- Introduktion til Organisationen for Personlig Rådgivning og Kollegastøtte (OPRK)
- Psykiske diagnoser.

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Modulet gennemføres som en kombination af teoriundervisning og praktiske øvelser. Der skal forventes en del forberedelse til de enkelte dage, herunder lektielæsning og case-arbejde m.m.

EKSAMEN

Prøveform: Individuel skriftlig eksamen

Censur: Intern

Bedømmelse: 7-trin skalaen

Eksamen gennemføres som en individuel skriftlig "multiple choice" prøve i modulets indhold. Prøven løses under overværelse/supervision af en underviser og uden hjælpemidler.

BEMÆRKNINGER

I modulet indgår nedenstående kurser/uddannelser:

Ledelse af Stærke Arbejdsfællesskaber

MODUL: GRUNDLÆGGENDE KAMPEKSERCITS

Varighed: 18 dage

FORMÅL

Modulet sætter sergenteleven i stand til selvstændigt at føre mindre grupper eller teams af underlagt personel i kamphandlinger under anvendelse af godkendte standarder og kampeksercitser.

MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE

Efter afslutningen af modulet skal sergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Have forståelse for grundlæggende taktiske principper på gruppeniveau.

Færdigheder

- Kunne vælge og anvende korrekte Kampeksercitser for mindre grupper eller teams af afsiddet personel.
- Kunne anvende fagområdets terminologi i kommunikationen med andre.

Kompetencer

- Skal kunne gennemføre taktisk førervirke og føring af enkeltmedarbejdere eller en gruppe før, under og efter kamphandlinger.
- Skal kunne tilpasse indlærte standarder til usædvanlige situationer, rådigt materiel og gruppesammensætninger.

INDHOLD

Uddannelsen indeholder følgende emner:

- Repetition af enkeltkæmperfærdigheder, inkl. våbenhåndtering, bevægelse i terræn og skydning med håndvåben, herunder skarpskydning.
- Gruppens standarder (jf. HRN 023-057, Den Mekaniserede Infanterigruppe")
- Grundlæggende afsiddet kampeksercits (jf. HRN 023-057), inkl.:
 - Føling (møde) med fjenden (inkl. beskydning fra en ikke erkendt fjende)
 - Stillingsskifte
 - Hængsel
 - Afbryd kampføling, frigørelse og tilbagegang.
- Scenarietræning inkl. træning i føring af ikke-standardiserede gruppesammensætninger.
- Skydelejr

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Uddannelsen gennemføres med sergenteleven som fører for en mindre gruppe underlagt personel under skiftende taktiske aktiviteter og forhold.

Opgaveløsningerne gennemføres under anvendelse af det taktiske grundlag for gruppens føringsvirksomhed, før, under og efter indsættelse. Indledningsvis opereres med faste standarder iht. HRN 023-057, men i den sidste del af uddannelsen indøves i stigende grad med ad-hoc og ukonventionelle gruppesammensætninger.

Undervisningen gennemføres primært som praktiske aktiviteter under feltmæssige forhold, og sergenteleven må påregne en høj grad af fysisk belastning.

Derudover gennemføres skydelejr, hvor sergenteleven får mulighed for at øve virket som fører under gruppens kampeksercits med skarp ammunition.

Der planlægges på tre dages skydelejr.

EKSAMEN

Prøveform: Individuel praktisk eksamen

Censur: Intern

Bedømmelse: 7-trin skalaen

Eksamen udgøres af en individuel praktisk handleprøve, hvor sergenteleven som gruppefører demonstrerer fagets integrerede viden, færdigheder og kompetencer i forbindelse med mindre kamphandlinger.

MODUL: KRISELEDELSE

Varighed: 11 dage.

FORMÅL

Modulet sætter sergenteleven i stand til at agere i særlige kritiske situationer, hvor evnen til at træffe beslutninger under pres og føre disse ud i livet er af højeste vigtighed.

Derudover gives sergenteleven forudsætninger for at arbejde med robusthedsopbygning ved egen enhed gennem konceptet for Militær Mental Træning (MMT).

LÆRINGSMÅL

Efter afslutningen af modulet skal sergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Skal have viden om ledelsesteorier og basal psykologi, herunder stress og coping samt kamp- og gruppepsykologi i forhold til en mellemleders virke.
- Skal have indsigt i eget reaktionsmønster under særligt fysisk og psykisk belastende omstændigheder.
- Skal have forståelse af egen ledelsesudøvelse for underlagt personel og eget ledelsesvirke i forhold til ligestillede ledere.
- Skal have forståelse for sammenhænge mellem ledelsesmæssige problemstillinger i relation til Flyvevåbnets enheder.
- Skal have viden om stress og stressfysiologi, samt hvordan militær mentaltræning kan anvendes til at regulere spænding, fremme robusthed og optimere præstation.

Færdigheder

- Skal kunne vælge og anvende relevante redskaber, metoder og teknikker inden for kriseledelse.
- Skal kunne anvende og tilpasse tidligere indlærte befalings- og instruktionsværktøjer under tidspres.
- Skal kunne anvende metoder fra militær mentaltræning til at regulere stress, optimere præstation og styrke gruppens robusthed.

Kompetencer

- Skal tage ansvar for efterlevelse af Flyvevåbnets værdier.
- Skal kunne tage ansvar for at lede underlagt og sidestillet personel i uforudsigelige og kritiske situationer.
- Skal kunne vurdere og forbedre egen og andres opgaveløsninger.
- Arbejde med ledelsesvirke inden for "Mission Command"-tankegangen

- Skal kunne udvikle egen og enhedens robusthed gennem anvendelse af MMT og ved at integrere fysisk, mental og social styrke i førervirke.

INDHOLD

Modulet indeholder følgende emner:

- Kriseledelsesteori.
- Mission Command
- Presøvelse.
- Militær Mental Træning

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Undervisningen veksler mellem teoriundervisning og praktisk øvelse, hvor eleverne får mulighed for at udøve ledelse i situationer, hvor tidspres, uforudsigelighed og andre stressfaktorer stiller særlige krav til sergentelevens beslutningsevne.

Dette gøres primært gennem en styret og læringsorienteret belastningsaktivitet ("Blå Måne"), der skal give sergenteleven mulighed for at opleve sit reaktionsmønster, når denne udsættes for særlig fysisk belastning, søvn- og kaloriemangel mv. Der planlægges på 4 øvelsesdøgn.

EKSAMEN

Prøveform: Aktiv deltagelse

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Modulet bedømmes "Bestået/Ikke bestået" ud fra løbende observationer af den enkelte elevs deltagelse på modulet. Her vægtes vilje til at deltage aktivt og "bringe sig selv i spil" i undervisningen på linje med faglig præstation.

Modulet bedømmes som udgangspunkt "bestået", såfremt sergenteleven aktivt deltager i undervisningen på en konstruktiv måde.

BEMÆRKNINGER

I modulet indgår nedenstående kurser/uddannelser:

Militær mentaltræning (MMT) MMT 2 – "Train the trainer".

MODUL: ENHEDSOPERATIONER

Varighed: 20 dage

FORMÅL

Modulet sætter sergenteleven i stand til at forberede og lede taktiske aktiviteter i relation til beskyttelse af faste flyvestationer samt operationer uden for disse i relation til indsættelser i Agile Combat Employment (ACE) operationer, herunder bidrage til enhedens samlede Force Protection indsats.

MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE

Efter afslutningen af modulet skal sergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Skal have viden om befalingsopbygning, samt gruppeførerens føringsvirksomhed forud for opgaveløsning.
- Forståelse for principperne for de føringsmæssige overvejelser i forbindelse med en opgaveløsning.
- Forståelse for sammenhængen mellem foresat myndigheds og gruppeførerens befaling samt deraf afledte opgaver.
- Skal have viden om gældende radioprocedurer og ekspeditionsord.
- Skal have forståelse for Force Protection i Flyvevåbnet.
- Have forståelse for Gender Military Operations (GMO) begrebets anvendelse i et Flyvevåbens kontekst"

Færdigheder

- Skal kunne anvende fagområdets terminologi i kommunikationen med andre.
- Skal kunne formidle den valgte løsning af en opgave, med et strukturelt udgangspunkt i gældende befalingsværktøj.
- Skal kunne identificere, vælge og anvende føringsrelaterede taktiske muligheder som grundlag for valgt opgaveløsning ud fra delingsførerens befaling.
- Skal kunne bidrage til den samlede Force Protection indsats, herunder enhedens egensikring ifm. operationer fra faste flyvestationer samt i fm. Agile Combat Employment (ACE)-operationer
- Skal kunne opstille og gennemføre midlertidig bevogtning og adgangskontrol ved mindre objekter og installationer.
- Skal bidrage til den samlede Force Protection indsats ved at kunne gennemføre Post Attack Reconnaissance inden for et begrænset geografisk område.
- Skal kunne udvælge og anvende relevante taktiske standarder, kampekserciser og principper for føringsvirksomhed som fører for mindre grupper eller teams af underlagt personel i fm. sikring og beskyttelse af faste installationer

samt under gennemførelse af ACE-operationer, der indebærer forskydning væk fra kendt terræn.

- Skal kunne anvende relevante befalingsværktøjer til formidling af valgt opgaveløsning.

Kompetencer

- Skal selvstændigt kunne modtage skriftlig og/eller mundtlig instruks fra foresat, uddrage konkrete opgaver af denne og videreformidle til underlagt personel på en relevant og hensigtsmæssig måde.
- Skal kunne tilpasse indlærte standarder til usædvanlige situationer, rådigt materiel og gruppesammensætninger.
- Skal kunne tage ansvar for egen opgave og underlagt personel i forbindelse med enhedens taktiske operationer.
- Skal selvstændigt kunne operere inden for "Mission Command"-tankegangen.

INDHOLD

Uddannelsen indeholder følgende underemner:

- Opbygning af 5.punktsbefaling, herunder gruppeførerens supplerende befaling.
- Befalingstyper (herunder befaling for march, oprettelse af AKP og nærforsvar mv.)
- Alternative eller ikke-standardiseret befaling/instruks
- Commanders Intent
- Taktisk egensikring og forsvar
- Taktisk forskydning
- Post Attack Reconnaissance (PAR)
- Adgangskontrolpost
- Force Protection Teori
- Radioprocedure
- Gender in Military Operations (GMO)

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Undervisningen gennemføres som en kombination af teoriundervisning samt praktiske øvelser, hvor sergenteleven virker som fører for en mindre gruppe underlagt personel under skiftende virkelighedsnære taktiske aktiviteter og forhold.

Sergenteleven trænes i at modtage instruks, efterfølgende gennemføre overvejelse for løsningsmuligheder, videregivelse til underlagt personel og endeligt at gennemføre aktiviteten.

Indledningsvis trænes sergenteleven i at modtage og afgive instruks inden for et specifikt format (5.punktsbefaling), men i den sidste del af uddannelsen øves i stigende grad med modtagelse af alternative formater.

Der planlægges på op til otte øvelsesdøgn.

EKSAMEN

Prøveform: Individuel praktisk eksamen

Censur: Intern

Bedømmelse: 7-trin skalaen

Eksamen gennemføres som en individuel praktisk prøve, hvor sergenteleven virker som fører for en gruppe underlagt personel. Sergenteleven modtager instruks for en opgave, der relaterer sig til uddannelsens indhold, som denne skal analysere og herefter udgive befaling for og lede forberedelsen- samt gennemførelsen af.

MODUL: MILITÆR JURA OG HUMANITÆR FOLKERET

Varighed: 2 dage

FORMÅL

Modulet giver sergenteleven grundlæggende viden om MILJUR og Humanitær folkeret med et særligt fokus på de forhold, som er relevante for mellemledere på laveste funktionsniveau.

MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE

Efter afslutningen af modulet skal sergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Have viden om sergentens rolle og opgaver i forhold til arbejdsgiveransvar.

Færdigheder

- Kunne identificere brud på den militære straffe- og disciplinærlov, herunder krigens love, og medvirke til foresat leders afklaring af forholdet.

Kompetencer

- Kunne tage ansvar som fører for underlagt personel i relation til den militære straffe- og retsplejeordning, Rules of Engagement (RoE) og humanitær folkeret.

INDHOLD

Uddannelsen indeholder:

- Militær rets- og straffelov, herunder disciplinarlov.
- Humanitær folkeret, herunder:
 - Angreb på militære mål – distinktion og proportionalitet
 - Beskyttede personer og objekter
 - Regulering af våben
 - Taktisk frihedsberøvelse

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Faget gennemføres som dialogbaseret undervisning, hvor der tages udgangspunkt i praksisnære eksempler på fagets indhold. Endvidere gennemfører sergenteleven følgende onlinekurser:

- Digitalt kursus i folkeret 1
- Introduktion til militært straffe- og disciplinarsystem

EKSAMEN

Prøveform: Tilstedeværelse

Censur: Intern

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Henset til modulets korte varighed tildeles bedømmelsen "bestået" som udgangspunkt kun ved fuld tilstedeværelse og gennemførsel af alle onlinekurser.

MODUL: IDRÆT

Varighed: 1 uge

FORMÅL

Modulet understøtter sergentelevens fysiske styrke og udholdenhedsmæssige formåen og højner herved sergentelevens forudsætninger for at gennemføre den øvrige uddannelse.

MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE

Efter afslutningen af modulet skal sergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Have viden om Forsvarets fysiske test.

Færdigheder

- Kunne vurdere eget fysiske niveau og gennemføre hensigtsmæssig træning i forhold hertil.

Kompetencer

- Kunne tage ansvar for egen supplerende træning.

INDHOLD

Uddannelsen indeholder:

- Udholdenhedstræning
- Styrketræning
- Mobilitetstræning
- Forsvarets fysiske tests

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Faget er praktiskorienteret med sergenteleven som træningsudøver for herigennem at give sergenteleven den rette mængde og type af træning, der skal sætte sergenteleven i stand til, suppleret med egen træning, at opnå fagets mål.

EKSAMEN

Prøveform: Tilstedeværelse

Censur: Intern

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

MODUL: TJENESTEGRENSUDDANNELSE

Varighed: Tre måneder

FORMÅL

Formålet med tjenestegrensuddannelsen er at opbygge sergentelevens kompetencer og give mulighed for at anvende faglig viden fra uddannelsen til virket som instruktør og fører under den operative tjeneste ved en af Flyvevåbnets enheder.

MÅL FOR LÆRINGSUDBYTTE

Efter afslutningen af modulet skal sergenteleven have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

Viden

- Skal have viden og forståelse om den konkrete operative tjeneste inden for den respektive Wing.
- Skal have forståelse for det militærfaglige arbejde i rammen af egen funktion og i kontekst af den samlede opgaveløsning i den respektive Wing.
- Skal have forståelse af hverdagen i den operative tjeneste.
- Skal have viden om begreber, princippet og processer inden for egen funktion.

Færdigheder

- Skal kunne løse opgaver i rammen af egen funktion og det militære virke under den operative tjeneste.
- Skal kunne anvende praktiske og faglige metoder i den konkrete opgaveløsning.
- Skal, inden for egen funktion, kunne vælge og anvende relevante føringsmæssige redskaber, kommunikationsmidler og former i sit virke som sergent.

Kompetencer

- Kunne tage ansvar for egen supplerende træning.
- Skal, i rollen som instruktør, tage ansvar for planlægning, tilrettelæggelse, gennemførsel og evaluering/kontrol af uddannelse af menigt personel i sit daglige virke som sergent, i samarbejde med enhedens faglærere og/eller nærmeste ledere.
- Skal kunne indgå i samarbejdsrelationer med kolleger om at vurdere og håndtere praktiske problemstillinger omkring det militærfaglige arbejde.

INDHOLD

Uddannelsen indeholder:

- Militærfagligt arbejde
- Funktionsuddannelse i rammen af den respektive Wing.
- Kommunikation.
- Praktisk øvelse i instruktørvirke, føring og ledelse.
- Operativ og militær indføring i rammen af den respektive Wing.

LÆRINGSAKTIVITETER OG UNDERVISNINGSFORMER

Modulet er professionsnært og praktiklignende, og er tilrettelagt med en høj grad af øvelseselementer, hvor sergenten skal handle og agere i rammen af sin funktion i den respektive Wing. Dette sker ved at sergenten sætter sin viden, færdigheder og kompetencer for Sergentuddannelsen i spil i rammen af en operativ Wing i Flyvevåbnet. Sergenten modtager faglig tilbagemelding for sit virke inden for blandt andet instruktørvirke, føring og ledelse, med henblik på at styrke sergentens kobling mellem teori og praksis.

EKSAMEN

Prøveform: Tilstedeværelse

Censur: Intern

Bedømmelse: Bestået/Ikke bestået

Der foretages en samlet bedømmelse af sergent på baggrund af modulet samlede mål for læringsudbytte. Bedømmelse sker på baggrund af observationer fra den modulansvarlige og undervisere. Hvis sergenten undervejs vurderes ikke at følge progressionen undervejs i forløbet, iværksættes en handleplan mellem sergenten og den respektive Wing, med henblik på at afklare udviklingspunkter og udvidet støtte, således sergentens muligheder for at opnå modulets samlede mål for læringsudbytte forbedres.